

Stadsrevisionen

Revisionsplan 2019

Fastställd den 19 februari 2019
av revisorsgrupp 1

Dnr: 3.1.1-62/2019

Innehåll

Inledning	4
1. Revisionens uppdrag och organisation	4
1.1 Uppdrag	4
1.2 Organisation.....	5
1.3 Samverkan med kommunfullmäktige.....	5
2. Revisionsprocessen	6
2.1 Planering	6
2.2 Årlig granskning nämnder och bolag	7
2.3 Rapportering	8
3. Revisionens kvalitetssäkring.....	8
4. Granskningar revisionsåret 2019	9
4.1 Stadsutveckling och bostadsförsörjning (förstudie)	9
4.2 Klimat och miljö (förstudie).....	10
4.3 Skolplattformen (förstudie).....	10
4.4 Bolagens investeringar	11
4.5 Dataskyddsförordningen	11
4.6 Kontinuitetsplanering	12
4.7 Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.....	13
4.8 Barn och unga som riskerar att fara illa	13
4.9 Kvalitetsledningssystem inom socialtjänsten.....	14
4.10 IT i grundskolan	14
4.11 Stadens arbete för att stödja arbetslösa till arbete	15
4.12 Äldre med psykisk ohälsa	16

Inledning

Detta dokument, *Revisionsplan 2019*, redovisar de granskningar som ska genomföras under revisionsåret i projektform eller som en mer omfattande förstudie. Revisionsplanen innehåller även en beskrivning av revisionens uppdrag, organisation och process. Revisionsplanen kan, vid ändrade förutsättningar eller oförutsedda händelser, komma att justeras.

1. Revisionens uppdrag och organisation

1.1 Uppdrag

På kommunfullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionsordning.

Med revisorer avses de av kommunfullmäktige utsedda förtroendevalda revisorer. I Stockholm stad finns 20 revisorer. Bland revisorerna utser även kommunfullmäktige lekmannarevisorer. De har till uppgift att granska de kommunala bolagen och stiftelser.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom kommunstyrelsen och nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt hur de utövar sin uppsikt över nämnderna, de kommunala bolagen och kommunalförbund.

Stadens förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer utgör den samordnade revisionen. Den samordnade revisionen gör det möjligt att granska och ansvarspröva stadens verksamheter utifrån en helhetssyn.

Revisorerna ska bedriva en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamheter. Opartiskhet och saklighet ska genomsyra revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande till såväl granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

1.2 Organisation

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen, 30 nämnder, moderbolaget Stockholms Stadshus AB med 16 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Det finns även två delägda bolag och ett kommunalförbund.

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är valda av kommunfullmäktige och indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorer ingår i revisorsgrupp 1 och i grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Revisorsgruppen ansvarar för övergripande planering, den samordnade revisionen samt koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, avfallsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar 14 stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Kommunfullmäktige utser en lekmanarevisor samt en suppleant för granskning av respektive bolag. För varje bolag utses även en auktoriserad revisor på bolagets årsstämma.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns även ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för förvaltningen, revisionskontoret. Revisionskontoret biträder de förtroendevalda revisorerna och lekmanarevisorerna såsom sakkunniga. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall, t.ex. för den finansiella revisionen.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för förtroendevalda revisorer och revisionskontoret.

1.3 Samverkan med kommunfullmäktige

Revisorerna är kommunfullmäktiges instrument för att granska stadens verksamhet, styrning och ekonomi. En aktiv dialog och kommunikation med kommunfullmäktige är därför viktig.

Resultatet av revisorernas granskningar rapporteras löpande under året till kommunfullmäktiges presidium. Rapporteringen sker genom

skriftliga rapporter och muntliga redovisningar. Revisorerna träffar kommunfullmäktiges presidium minst tre gånger per år. I samband med att revisorernas revisionsberättelser behandlas i kommunfullmäktige redovisar revisorerna resultat och bedömningar som ligger till grund för uttalandena i revisionsberättelserna.

2. Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar allt arbete från riskanalys och planering av granskningsinsatser till bedömningar i revisionsberättelser för nämnder och i granskningsrapporter för respektive bolag. Revisionsprocessen är avslutad när kommunfullmäktige och bolagsstämorna fattat beslut i ansvarsfrågan. Granskningsarbetet avseende revisionsåret 2019 genomförs under perioden 1 april 2019 till och med 31 mars 2020.

2.1 Planering

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas utifrån de resurser som revisionen förfogar över. Varje mandatperiod fastställer revisorerna en *revisionsstrategi* som anger övergripande inriktning för vilka granskningsområden som är prioriterade. En *riskanalys* tas fram varje år. Syftet med riskanalysen är att identifiera de största riskerna i stadens olika verksamheter, funktioner och processer. De granskningar som genomförs ska inriktas på väsentliga områden där det finns risk för att kommunstyrelsen, nämnder eller bolagsstyrelser inte har:

- en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet,
- rättvisande räkenskaper,
- tillräcklig intern kontroll.

Med begreppet *ändamålsenlig verksamhet* avses att styrelser eller nämnder uppfyller fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

All planering sker utifrån bedömning av risk och väsentlighet och är en grundläggande del av revisionsprocessen. Syftet är att säkerställa att granskningsinsatserna ger tillräckligt underlag för att revisorerna att göra väl grundade uttalanden i revisionsberättelserna. Revisionsberättelserna är i sin tur viktiga underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av nämnder och styrelser.

2.2 Årlig granskning nämnder och bolag

Årlig granskning avser den granskning som görs av alla nämnder och bolag varje år. Den omfattar:

- grundläggande granskning
- fördjupad granskning
- granskning av verksamhetsberättelser, årsredovisningar och delårsrapporter.
- uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Grundläggande nämndgranskning

Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd, inklusive kommunstyrelsen, granska och bedöma om:

- Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig i syfte att säkerställa en ändamålsenlig och ekonomiskt effektiv verksamhet.
- Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed samt att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Grundläggande bolagsgranskning

Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen. Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn delar uppdraget att granska den interna kontrollen.

Den grundläggande bolagsgranskningen avser bolagets styrelse och verkställande direktör. Inriktningen för granskningen är att för varje bolag granska och bedöma:

- Om verksamhet och ekonomi sköts på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt samt hur styrelsen säkerställer att kommunfullmäktiges mål uppnås.
- Om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll.

- Efterlevnad av ägardirektiv och uppdrag

2.3 Rapportering

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation med kommunfullmäktige, de som granskats, medborgare och media.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.

I *årsrapporter* för nämnder och i *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser sammanfattas det gångna årets granskningar. En för staden samlad bild av årets samtliga granskningar redovisas i *årsredogörelsen*.

Revisionens granskningar i form av projekt redovisas i *projekt-rapporter*. Rapporterna delges berörda nämnder och bolag samt stadsdirektörer. Rapporterna publiceras även löpande under året på webbplatsen stockholm.se/revision.

3. Revisionens kvalitetssäkring

Stadsrevisionen arbetar i enlighet med *God revisionsledning*. Att följa seden är en grundförutsättning för god kvalitet och kvalitetssäkring av revisionsprocessen. Kvalitetsarbete handlar om att följa upp genomfört arbete och att arbeta med ständiga förbättringar.

Stadsrevisionen arbetar även utifrån STAREV:s vägledning för kvalitetssäkring. STAREV är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner med egna revisionskontor. Revisionskontoret genomför intern och extern kvalitetssäkring av årlig revision och projekt. Den externa kvalitetskontrollen genomförs av yrkesrevisorer från andra revisionskontor inom STAREV-kretsen.

4. Granskningar revisionsåret 2019

Nedan redovisas de granskningar som är planerade att genomföras i projektform. Dessa granskningar kommer att avrapporteras i särskilda projektrapporter. Vilka nämnder och/eller bolag som omfattas av de olika granskningarna bestäms i samband med att projektet detaljplaneras. Ytterligare projekt kan tillkomma utifrån de förstudier som planeras.

Utöver de projekt som fastställs i revisionsplanen planeras också ett antal fördjupade granskningar samt uppföljningar inom ramen för den årliga revisionen.

4.1 Stadsutveckling och bostadsförsörjning (förstudie)

Stockholm är en stad som växer. Det finns prognoser som visar på att staden år 2040 kommer att ha 1,3 miljoner invånare. Därutöver tillkommer ett stort antal besökare som varje dag kommer till Stockholm för att arbeta eller turista. Det finns flera risker förknippade med en stark tillväxt av en stad. Utvecklingen behöver styras för att uppnå ett socialt och miljömässigt hållbart samhälle och för att staden ska bibehålla en god och stabil ekonomi.

Det finns flera styrdokument inom området. Det övergripande styrdokumentet är *Översiktsplan för Stockholm* som antogs av kommunfullmäktige år 2018. I översiktsplanen anges mål, strategier och fyra fokusområden för hur stadens ska utvecklas. I *Budget 2019* finns mål och indikatorer. Det lyfts fram att stadens utveckling ska planeras ur ett helhetsperspektiv. Hållbarhetsaspekter ska genomsyra all planering med fokus på att skapa en fysiskt, klimatsmart och socialt sammanhållen stad. Åtgärder ska vidtas för att uppnå en hållbar bostadsförsörjning med bostäder som alla har råd att efterfråga. Av budgeten framgår också att staden genom sitt markinnehav kan styra mot ett socialt hållbart bostadsbyggande. Konkurrensen mellan byggaktörer kan främjas för att gynna innovationskraft och nya affärsmodeller. Staden ska därför pröva att ställa krav på tak för sluthyra för en viss andel av bostäderna i nya projekt. I budget återfinns även stadens finansiella mål som centrala för all utveckling. Exempel på styrdokument utöver budgeten är *Investeringsstrategi* och *Fastighets- och lokalpolicy*.

En förstudie ska genomföras i syfte att ge ett underlag för kommande granskningar inom området stadsutveckling och bostadsförsörjning. Förstudien ska beakta flera perspektiv såsom aspekter för medborgare, civilsamhälle och näringsliv. Risker ska belysas och användas som grund för de granskningar som följer av förstudien. Under innevarande mandatperiod kommer ett flertal granskningar att genomföras inom området.

4.2 Klimat och miljö (förstudie)

Stockholms stad har i *Översiktsplan för Stockholm* och i *Budget 2019 samt i Miljöprogram 2016-2019* ställt upp flera mål för att minska miljöfarliga utsläpp, fossila bränslen och användningen av giftiga kemikalier. Staden ska vara ett föredöme för andra städer och aktörer. Stockholms stads miljöarbete ska ske i nära samarbete med invånare, näringsliv, akademi, civilsamhälle och myndigheter. Innovation och ny teknik ska leda fram till att Stockholm är en stad som kombinerar goda livsmiljöer och minimal miljöpåverkan med hög tillväxt. Staden ska planera för att bli mer motståndskraftig mot hetta, torka och översvämningar i syfte att minska påverkan av extrema väder.

Klimat och miljöområdet är ett omfattande område, som staden inte har full rådighet att styra på egen hand. En förstudie ska genomföras för att belysa risker och vara ett underlag till att precisera inriktningen för kommande granskning.

4.3 Skolplattformen (förstudie)

Kommunfullmäktige fattade år 2013 beslut om att införa en gemensam plattform för stadens skolor. Stadens så kallade Skolplattform är en digital plattform som innehåller funktionalitet för att bland annat hantera barn- och elevregister, närvaro samt pedagogiska verktyg. Stadens satsning syftar till att erbjuda alla barn och elever samma möjligheter till digital utveckling och att underlätta det dagliga arbetet för pedagoger. Projektet berör de pedagogiska verksamheterna inom samtliga stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden. Implementering av skolplattformen har skett succesivt. I augusti 2018 lanserades skolplattformens sista delar. Tekniska problem har förekommit i samband med lanseringen.

Inledningsvis ansvarade utbildningsnämnden för projektet. Upphandlingar av IT-systemen genomfördes under år 2014. Projektet försenades och för att stärka styrningen flyttades ansvaret för

projektet till kommunstyrelsen i slutet av år 2016. Kommunstyrelsen delade upp projektet i två delar för att förbättra styrningen.

En förstudie ska genomföras för att närmare studera hur projekt-ekonomin styrs under projektets olika faser och för att följa hur den slutliga utvärderingen av projektet genomförts. Förstudien ligger till grund för eventuell fortsatt granskning inom området.

4.4 Bolagens investeringar

Som en följd av den starka befolkningsökningen kommer Stockholms kommunkoncern kommande år behöva genomföra stora investeringar i infrastruktur, bostäder och andra fastigheter. Budgeterade investeringsutgifter är för kommande treårsperiod nästan 50 mdkr, vilket kommer att påverka stadens finanser.

Det är av stor vikt att investeringarna styrs och följs upp för att upprätthålla god ekonomisk hushållning. Det är också viktigt att ersättningsinvesteringar inte trängs ut av nya investeringar för att upprätthålla god ekonomisk hushållning över tid.

Styrande för arbetet är *Översiktsplan för Stockholm, Budget 2019, Investeringsstrategin* samt ägardirektiv för bolagen. Av budget 2019 framgår att stadens stora investeringsvolym medför ett ökat ansvar för bolagen avseende styrning, effektivitet och kostnadsmedvetenhet i arbetet med att planera och genomföra stora projekt. Befintligt fastighetsbestånd behöver ses över för att identifiera lämpliga objekt att avyttra. Översiktsplanens strategi att satsa på fokusområden och strategiska samband för att uppnå målet om en socialt sammanhållen stad ställer krav på förmågan att prioritera. Av investeringsstrategin framgår att fokus i samtliga investeringsprojekt är att uppnå kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning. Stockholms Stadshus AB:s ägardirektiv anger att moderbolaget kontinuerligt ska följa större investeringsprojekt med fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens tillväxt och ekonomi.

Granskningen genomförs som ett projekt med fokus på hur de kommunala bolagen styr och prioriterar investeringar för att säkerställa att investeringarna kan genomföras kostnadseffektivt och med långsiktigt god ekonomisk hushållning.

4.5 Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen, även kallad GDPR, innehåller regler om hur personuppgifter får behandlas. Det är en EU-förordning som började gälla den 25 maj 2018 och som ersatte den tidigare

personuppgiftslagen (PuL). Syftet med förordningen är att anpassa det tidigare regelverket till ett modernt och digitaliserat samhälle. Den enskilda individens skydd och rättigheter har stärkts. Det finns många likheter, men även en del skillnader, mellan dataskyddsförordningen och den tidigare personuppgiftslagen. Bland annat behöver alla verksamheter föra register över vilka personuppgifter som hanteras. Det gäller samtliga personuppgifter som hålls strukturerade på något sätt, det vill säga inkluderar även uppgifter i löpande text, e-post eller i manuella rutiner. Krav på samtycke och rätten att "bli glömd" har stärkts. En grundregel är att det inte är tillåtet att spara fler personuppgifter än vad som är nödvändigt. I de fall incidenter inträffar finns regler för rapportering. Allvarliga incidenter ska rapporteras till Datainspektionen och i vissa fall till berörda personer. Datainspektionen kan i sin roll som tillsynsmyndighet döma ut sanktionsavgifter på betydande belopp.

Eftersom personuppgifter förekommer frekvent inom i princip alla områden ställs stora krav på verksamheterna att implementera nya rutiner. Medarbetare behöver ha kunskap om hur personuppgifter ska hanteras. Brister i rutiner kan leda till skada för enskilda individer men också för staden (såväl anseendeförlust som ekonomisk förlust).

Samtliga nämnder kommer att granskas avseende hur implementeringen av förordningen har genomförts. Resultatet kommer att sammanställas i en projektrapport.

4.6 Kontinuitetsplanering

Inom ramen för det kommunala åtagandet finns en rad samhällsviktiga funktioner. Funktioner eller verksamheter som om de inte fungerar kan leda till skada för såväl enskilda individer som samhället i stort. Det handlar exempelvis om tillgång till el, vatten och avlopp men också tillgång till fungerande omsorg och skola. Kraven på funktionalitet är lika oavsett vem som utför verksamheten. Dessa samhällsviktiga funktioner behöver fungera varje dag även om incidenter inträffar och det för verksamheterna är ett så kallat onormalt läge.

I stadens trygghets- och säkerhetsprogram "*För ett tryggare och säkrare Stockholm*" anges att staden kontinuerligt ska utveckla förmågan att förebygga störningar och upprätthålla dessa verksamheter. Att värna stadens funktionalitet innebär också att ha förmåga att minimera konsekvenserna av oönskade händelser när de ändå inträffar samt att skapa tillit hos allmänheten och andra aktör-

er att staden har denna förmåga. För att verksamheten ska kunna bedrivas även under onormala förhållanden behövs en adekvat kontinuitetsplanering.

En granskning genomförs avseende hur utvalda nämnder eller bolag arbetar förebyggande för att minimera skadan av begränsad tillgång till IT under längre tid.

4.7 Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism

I Socialstyrelsen utbildningsmaterial framgår att våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ideologiska mål. Säkerhetspolisen talar om tre våldsbejakande extremistiska miljöer; våldsbejakande högerextremism, våldsbejakande vänsterradikal autonom miljö och våldsbejakande islamism.

Budget 2019 anger att staden ska arbeta förebyggande för att minska brott och otrygghet. Bristande integration, ekonomisk och social utsatthet samt otrygga familjeförhållanden är riskområden. Det förebyggande arbetet för att förhindra att ungdomar dras in i kriminella kretsar ska intensifieras och ske i samarbete med de ungas familjer, skolor, socialtjänst, polis och civilsamhället. Staden ska ta fram en strategi för hur risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet ska minska. Arbetet mot våldsbejakande extremism ska vara en integrerad del av arbetet i stadens förvaltningar och bolag. Verksamheterna ska anpassas och utvecklas från existerande kunskap och forskning. Lokala handlingsplaner ska finnas för stadsdelsnämnderna, socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden och idrottsnämnden. Handlingsplanerna ska revideras varje år. Berörda förvaltningar ska utse samordnare mot våldsbejakande extremism.

Granskningen genomförs som ett projekt med fokus på hur staden arbetar förebyggande för att motverka våldsbejakande extremism.

4.8 Barn och unga som riskerar att fara illa

I stadens *Budget 2019* anges att alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor och inget barn ska behöva uppleva våld eller förtryck. Barn i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och den hjälp de behöver. Staden måste alltid finnas till hands för de mest utsatta i vårt samhälle. För detta krävs bland annat ett nära sam-

arbete mellan socialtjänst, skola, familj och polis. Fler socialsekreterare behöver finnas ute i fält som kan ge unga ett snabbt stöd. Samverkan mellan skola och socialtjänst måste utvecklas och stärkas för att tidigt identifiera barn i riskzon och följa upp orosanmälningar.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på hur staden arbetar för att minska risken för att barn och unga med tuffa uppväxtvillkor hamnar i missbruk eller kriminalitet.

4.9 Kvalitetsledningssystem inom socialtjänsten

Socialtjänst är komplexa verksamheter, vilket gör att det behövs ett ledningssystem för att systematiskt och fortlöpande kunna utveckla och säkra kvaliteten i verksamheterna. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd* ställer krav på att den som bedriver socialtjänst, enligt 3 kap. 3 § socialtjänstlagen, ansvarar för att det finns ett kvalitetsledningssystem för verksamheten. Systemet gör det möjligt för ledningen att styra verksamheten så att rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt. För att säkerställa att ledningssystemet är ändamålsenligt uppbyggt för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten krävs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete. Vid ett otillräckligt kvalitetsarbete finns risk att verksamheten inte lever upp till aktuell lagstiftning och uppställda mål, vilket kan medföra kvalitetsbrister för brukaren.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på det systematiska kvalitetsarbetet inom socialtjänsten.

4.10 IT i grundskolan

Regeringen beslutade i maj år 2017 om en samlad *digitaliseringsstrategi* som spänner över flera samhällsområden och ger en samlad vision för regeringens digitaliseringspolitik om ett hållbart digitaliserat Sverige. I strategin anges att digitaliseringens potential kan höja såväl måluppfyllelsen som öka likvärdigheten i skolväsendet. Strategin syftar till att alla barn och elever, unga som vuxna, ska få de kunskaper de behöver för livet och arbetslivet, vilket i förlängningen lägger grunden för den framtida kompetensförsörjningen i samhället.

Enligt *läroplanen* för grundskolan ska alla elever lära sig att använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Forskning visar att både

elevers och lärares förmågor och prestationer kan förbättras med hjälp av IT i undervisningen, inte minst för elever i behov av särskilt stöd. Studier visar att den generella tillgången till digitala verktyg och användningen bland barn och unga skiljer sig åt utifrån kön, socioekonomisk bakgrund och andra demografiska variabler.

Av *Budget 2019* framgår att utbildningsnämnden ska säkerställa att barn och elever får stöd i att använda IT som en resurs i lärandet. Vidare anges att alla barn i Stockholms skolor ska få en bra kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har.

I stadens *IT-strategi - för ett bättre lärande* anges att genom att IT-verktygen används för lärande, samarbete, kommunikation och administration förbättras och utvecklas verksamheten mot en högre måluppfyllelse. Ett viktigt perspektiv är att motverka skillnader mellan olika kulturer, kön och social bakgrund. IT ska vara ett naturligt redskap i både pedagogiska och administrativa verksamheter och ska inte gå att välja bort.

Stadsrevisionen genomförde en granskning av IT i skolan år 2014. Den samlade bedömning var att utbildningsnämnden behövde utveckla styrning, uppföljning och kontroll av hur skolorna använder IT i undervisningen, bland annat vad gäller olikheterna i skolornas datortillgång.

Det finns risk för att stadens skolor inte är likvärdiga avseende tillgång och användning av IT, vilket kan innebära svårigheter för elever att nå sin potential. En förnyad granskning av hur IT används som verktyg i skolan kommer därför att genomföras.

4.11 Stadens arbete för att stödja arbetslösa till arbete

I stadens *Budget 2019* anges att alla stockholmare ska ges förutsättningar att försörja sig själva. Budgeten lyfter fram att det behövs motiverande insatser, individuellt stöd och anpassning, samt ett stärkt samarbete mellan skola, vuxenutbildning, kommun och myndigheter. Vidare anges att försörjning genom eget arbete är avgörande för möjligheten att leva ett självständigt liv och för att förverkliga sina livsdrömmar.

Stockholms arbetsmarknad är stark men trots det finns det invånare som saknar arbete. Arbetslösheten är märkbart högre i vissa

grupper. För dessa grupper är olika insatser och åtgärder av särskilt stor betydelse för att få ett arbete. Exempel på grupper i samhället som behöver stöd är unga utan gymnasieexamen, arbetslösa äldre med kortare utbildning (personer över 55 år), personer med funktionsnedsättningar samt utrikesfödda med språksvårigheter. Invånare som står utanför arbetsmarknaden riskerar sämre hälsa och välbefinnande än de som har arbete. Risk finns också för ett långvarigt beroende av försörjningsstöd.

En granskning kommer att genomföras med fokus på hur staden arbetar för att få fler i arbete.

4.12 Äldre med psykisk ohälsa

Enligt en rapport från Socialstyrelsen lider många äldre av psykisk ohälsa. Bedömningen är att det handlar om cirka 20 procent av alla äldre personer. Inom en snar framtid är 25 procent av alla svenskar 65 år eller äldre, vilket gör psykisk ohälsa till en av våra största folksjukdomar. Socialstyrelsen har uppmärksammat att kommuner och landsting inte alltid prioriterar äldre personer som lider av svår psykisk sjukdom, och att de inte alltid får den vård och omsorg som de har rätt till enligt lagstiftning. Psykisk ohälsa används som ett sammanfattande begrepp, dels för mindre allvarliga psykiska problem som oro och lättare nedstämdhet, dels för mer allvarliga symtom som uppfyller kriterierna för en psykiatrisk diagnos. Depression är vanligare än demenssjukdomar bland äldre och kan leda till många svåra konsekvenser.

Av den rapport som stadens äldreombudsman redovisade under år 2017 framkom att det finns effektiva sätt att minska förekomsten av depression bland äldre. Bland annat är det viktigt att röra på sig och att ingå i ett socialt sammanhang. Även aptiten kan påverkas av psykisk ohälsa. Den som är deprimerad eller orolig kan ofta få svårigheter att äta. Äldre personer med psykisk ohälsa kan enligt socialtjänstlagen få stöd av kommunens socialpsykiatri, boendestödare eller av andra delar inom socialtjänsten som inte är äldreomsorg. Det kan vara svårt att få kontakt med äldre personer med psykisk ohälsa. Det finns studier som visar att det mest effektiva sättet att få kontakt med dessa äldre är genom hembesök.

I stadens *Budget 2019* anges att stadsdelsnämnderna ska fortsätta samverka med äldrenämnden och socialnämnden för att nå och utveckla insatser till äldre personer som lider av psykisk ohälsa. Det är viktigt att personal som har regelbundna kontakter med äldre personer med vårdbehov kan identifiera psykisk ohälsa. Vidare att

det finns ett systematiskt arbete för en evidensbaserad praktik, som inkluderar uppföljning och utvärdering.

En granskning kommer att genomföras med inriktning mot stadens förebyggande arbete samt de rutiner och arbetssätt som finns för att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa. Granskningen omfattar även hur samverkan mellan berörda nämnder fungerar.